

UZASADNIENIE

Pozwem z 23 października 2013 r. (...) SA z siedzibą w M. (...) skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w R. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały numer 1/09/2013 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. z dnia 30 września 2013 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki łącznej oraz o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. na rzecz powoda (...) SA kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego roszczenia opartego na przepisie art. 425 k.s.h. strona powodowa, wywodząca swoją legitymację z treści przepisu art. 910² §1 k.p.c. faktu, iż jest wierzycielem, który uzyskał zajęcie 191.981 akcji w spółce (...) S.A. podniosła zarzuty dotyczące wadliwego sformułowania porządku obrad zgromadzenia na którym powzięta została kwestionowana uchwała oraz Uniemożliwienie zarządcy zajętych akcji wzięcia udziału w zgromadzeniu.

(pozew k. 2-13)

W odpowiedzi na pozew (...) SA wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej dziesięciokrotności kosztów procesu na (zasadzie art. 423 § 2 k.s.h. w związku z art. 425 § 5 k.s.h., , kwestionując w pierwszej kolejności legitymację procesową powoda, a nadto podnosząc zarzut oczywistej bezzasadności powództwa, zarzut prawidłowego zwołania zgromadzenia niedopełnienia obowiązku złożenia akcji w spółce zgodnie z art. 406 § 2 k.s.h. i wreszcie merytoryczne argumenty co do okoliczności podjęcia uchwały

Pozwana wniosła nadto o zawiadomienie o toczącej się sprawie i wezwanie do udziału w niej po stronie powódki akcjonariusza pozwanej (...) Company S.A. i zarządcę akcji spółki adwokata J. G.

(odpowiedź na pozew k. 217-221)

W dalszym toku postępowania strony zajęły dotychczasowe stanowiska, uzupełniając je jedynie dalszymi argumentami i dowodami (pismo powoda k. 246, protokół rozprawy k. 334)

Przypozwani, zawiadomienie o toczącym się postępowania, nie zgłosili interwencji. (zarządzenie z dowodami doręczenia k. 239, 243 i 245)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Jednym z akcjonariuszy (...) S.A. jest (...) Company S.A., która jest właścicielem 191 981 akcji o wartości 170 863,09 zł, co stanowi 1 % ogółu akcji pozwanej spółki.

(lista akcjonariuszy i księga akcji k. 231-232)

(...) SA jest wierzycielem, który uzyskał zajęcie 191.981 akcji w spółce (...) S.A., na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 21 marca 2013 roku, sygnatura akt XXVI GCo 36/13, zmienionego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 3 czerwca 2013 roku, sygnatura akt 1 ACa 834/13, opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 18 czerwca 2013, oraz na mocy czynności zajęcia dokonanej na tej podstawie przez L. C., komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie, który w dniu 25 czerwca 2013 roku dokonał zajęcia akcji w spółce (...) S.A., a mianowicie 100.000 akcji zwykłych na okaziciela serii (...) od numeru (...) do numeru (...), 91.980 akcji zwykłych na okaziciela serii (...) od numeru (...) do numeru (...) i jednej akcji zwykłej serii (...) o numerze (...).

(Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 marca 2013 roku zmienione postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2013 roku wraz z klauzulą wykonalności (Załącznik nr 3), Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2013 roku wraz z uzasadnieniem (Załącznik nr 4), Protokół komornika z zajęcia akcji w dniu 25 czerwca 2013 roku (Załącznik nr 5) – k. 44-65)

Zarządcą zajętych akcji na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 26 września 2013 roku, sygnatura akt 1 Co 3090/13 został ustanowiony adwokata J. G.,.

(Postanowienie Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 26 września 2013 roku, sygnatura akt 1 Co 3090/13 (Załącznik nr 8) – k.104-106)

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane zostało na dzień 30 września 2013 roku poprzez ogłoszenie przez pozwaną spółkę w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z 2 września 2013 r.

Opublikowany tam proponowany porządek Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A., brzmiał następująco:

1. Otwarcie obrad.
2. Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
3. Stwierdzenie prawidłowości zwołania Walnego Zgromadzenia i jego zdolności do podejmowania uchwał.
4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie hipoteką łączną nieruchomości stanowiących własność Spółki, która to hipoteka zostanie ustanowiona przez Spółkę na rzecz (...) Bank (...) SA. w celu dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytów udzielanych Spółce przez (...) Bank (...) S.A.
6. Zamknięcie obrad Walnego Zgromadzenia.

(Wyciąg z Monitora Sądowego i Gospodarczego (Załącznik nr 6) k/ 67-68)

Hipoteka będąca przedmiotem pkt 5 porządku obrad stanowić miała dodatkowe zabezpieczenia wcześniej zaciągniętego przez pozwaną kredytu związanego z rozwijaną w tym czasie przez nią działalnością i zarówno jej ustanowienie jak i przedmiot obciążenia były przedmiotem negocjacji między pozwaną spółką a bankiem, który po wycenie nieruchomości wyraził zgodę na takie zabezpieczenia na tej konkretnej nieruchomości.

(zeznania świadka J. J. (1) e-protokół k. 335 00:17:25-00:20:40)

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 3 statutu spółki (...) S.A. mający tożsamą treść z przepisem art. 393 pkt 3 k.s.h. zbycie, wydzierżawienie lub obciążenie ograniczonym prawem rzeczowym przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części wymaga uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Statut nie zawiera zapisów o uprzywilejowaniu akcji pod względem głosowania

(Statut spółki (...) S.A. wraz z wydrukiem informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z KRS spółki (Załącznik nr 7) – k. 70-96 i k. 97-102)

Działając jako zarządca akcji należących do spółki (...) S.A. adwokat J. G. przybył do budynku znajdującego się w P. przy ulicy (...) w dniu 30 września 2013 roku i wniósł o dopuszczenie go do udziału w zgromadzeniu. Odmowę dopuszczenia go do udziału w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy uzasadniono tym, że nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 406 § 2 k.s.h., przy czym Przewodniczący Zgromadzenia wskazał, że „dokumenty akcji nie zostały złożone w spółce co najmniej na tydzień przed terminem tego zgromadzenia, ani nie zostały złożone zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza, w banku lub w firmie inwestycyjnej mającej siedzibę lub oddział na terytorium Unii Europejskiej lub państwie będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”

(Protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. z dnia 30 września 2013 roku (strony 2-3) (Załącznik nr 2) – k.38-39, zeznania świadka J. J. (1) e-protokół k. 335 00:08:55-00:13:26)

Uchwała numer 1/09/2013 podjęta w dniu 30 września 2013 roku przy 14.926.015 głosach za, bez głosów przeciw i bez głosów wstrzymujących Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. (dalej: (...)) z tego samego dnia w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki łącznej, zgodnie z protokołem sporządzonym przez M. G., notariusza w W., za repertorium A numer (...), ma następujące brzmienie:

„§ 1

Stosownie do postanowień art. 393 pkt 3) Kodeksu spółek handlowych oraz art. 28 ust. 1 pkt 3) Statutu Spółki Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R. niniejszym wyraża zgodę na ustanowienie przez Spółkę na rzecz (...) Bank (...) S.A. (dalej jako Bank) dodatkowego zabezpieczenia spłaty (i) kredytu w rachunku bieżącym nr (...) do kwoty 2.000.000,00 PLN (słownie: dwa miliony złotych) z okresem kredytowania 12 miesięcy, (ii) kredytu obrotowego odnawialnego nr (...) w kwocie 500.000,00 PLN (słownie: pięćset tysięcy złotych) z okresem kredytowania 12 miesięcy, (iii) kredytu obrotowego odnawialnego nr (...) w kwocie 2.000.000,00 PLN (słownie: dwa miliony złotych) z okresem kredytowania 12 miesięcy, (iv) kredytu inwestycyjnego nr (...) w kwocie 3.000.000,00 PLN (słownie: trzy miliony złotych) z okresem kredytowania 60 miesięcy, (v) kredytu inwestycyjnego nr (...) w kwocie 400.000,00 PLN (słownie: czterysta tysięcy złotych) z okresem kredytowania do dnia 31 grudnia 2015 roku w formie hipoteki łącznej na rzecz Banku do kwoty 11.850.000,00 PLN (słownie: jedenaście milionów osiemset pięćdziesiąt tysięcy złotych, zero groszy), obciążającej kolejne nieruchomości, stanowiące własność Spółki, zlokalizowane w:

- (a) R. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...);
- (b) R. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...);
- (c) R. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...);
- (d) R. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...).

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia."

Do udziału w zgromadzeniu uprawnionych było 3 akcjonariuszy, którzy złożyli akcje zgodnie z art. 406 § 2 k.s.h., posiadających łącznie 98,99 % akcji tj 190 060 019 akcji, z którymi związane było tyle samo głosów. Wzięło w nim udział przedstawiciele akcjonariuszy posiadających 14 926 015 akcji co stanowiło 77,74 % kapitału i 78,53 % uprawnionych do głosowania, a za przyjęciem uchwały oddano wszystkie reprezentowane głosy.

(Protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. z dnia 30 września 2013 roku – k. 37- 42)

Majątek spółki (...) jest obciążony hipotekami, w tym zabezpieczającymi zobowiązania innych spółek powiązanych osobą właściciela z (...) S.A. I tak:

- nieruchomość (...) jest obciążona hipoteką na rzecz banku (...) S.A. w kwocie 24.000.000 złotych na zabezpieczenie zobowiązań (...) S.A, hipoteką na rzecz Banku (...) S.A. w kwocie 5.100.000 złotych oraz pięcioma hipotekami na rzecz (...) Banku (...) S.A. w kwotach 3.000.000 złotych, 750.000 złotych, 3.000.000 złotych, 4.500.000 złotych oraz 600.000 złotych,

- nieruchomości (...), (...), (...) oraz (...) są współobciążone wraz z powyższą nieruchomością wymienionymi wyżej pięcioma hipotekami na rzecz (...) Banku (...) S.A.,

- nieruchomość (...) jest obciążona hipoteką na rzecz (...) B. Sp. z o.o. (obecna firma: ProMotors Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej) w kwocie 350.000 złotych oraz jest współobciążona wraz z wymienionymi wyżej nieruchomościami pięcioma hipotekami na rzecz (...) Banku (...) S.A.

(Wydruk działów II i IV ksiąg wieczystych (...)) (Załącznik nr 9) – k. 108-197, Wydruki ze strony internetowej <http://imc-g.biz> (Załącznik nr 10) – k.199-200, zeznania świadka J. J. (1) e-protokół k. 335 00:13:26-00:15:18)

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się na dowodach z dokumentów urzędowych i prywatnych załączonych do akt sprawy, których wiarygodności nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana oraz potwierdzających okoliczności wynikające z tych dokumentów zeznaniach świadka.

Zdając sobie sprawę z całokształtu okoliczności towarzyszących współpracy stron, jednakże mając na uwadze przedmiot sporu i wskazane przez powoda podstawy zaskarżenia uchwały, Sąd pominął okoliczności nie mające zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a dotyczące szerszego sporu toczącego się pomiędzy powodem a spółką (...) SA. Stosownie do treści art. 227 k.p.c., przedmiotem dowodu są bowiem jedynie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Mając na uwadze zaś podstawę prawną powództwa i treść żądania pozwu (którym sąd jest związany) Sąd pominął w szczególności okoliczności sprzeczności z zasadami współżycia społecznego związane z zawarciem umowy z dnia 15 marca 2013 roku pomiędzy spółką (...) S.A. a spółką l. (...) Company SA oraz fakt zakazania zbywania nabytej nieruchomości prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie spółce (...) SA, jak i również okoliczności dotyczące szczegółów sytuacji finansowej pozwanej spółki

Sąd pominął wreszcie okoliczności zaszłe już po dacie spornego zgromadzenia (fakt zaskarżenia postanowienia o ustanowieniu zarządcy)

Sąd uznał, że zgromadzony został wystarczający materiał dowodowy do dokonania powyższych ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne i podlega oddaleniu w całości.

Zgodnie z przepisem art. 425 § 1. k.s.h. Osobom lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje:

- 1) zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów;
- 2) akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej;
- 3) akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu;
- 4) akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad. (art. 422 § 2 k.s.h.).

Instytucja stwierdzenia nieważności uchwały dotyczy sytuacji jej sprzeczności z prawem w odróżnieniu od przewidzianego w art. 422 k.s.h. powództwa o uchylenie uchwały, które można wytoczyć jeżeli uchwała jest sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami, godzi w interes spółki lub ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza.

Rozróżnienie to ma o tyle istotne znaczenie w niniejszej sprawie, iż ze względu na treść żądania pozwu i treść przepisu art. 321 k.p.c., już na wstępie rozważań i przed ustaleniem kwestii legitymacji powoda do wystąpienia z niniejszym pozwem, wskazać należy, iż stało się ono powodem ograniczenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd w niniejszej sprawie. Abstrahując bowiem od dwóch zasadniczych powodów zaskarżenia uchwały (które

zostaną omówione dalej), dalsza część argumentacji podnoszonej przez powoda, a dotycząca w szczególności stany finansów i wysokości zadłużenia pozwanej, przyjmowania przez nią odpowiedzialności za długi podmiotów trzecich itp., wskazuje, iż strona powodowa w oczywisty sposób myli i utożsamia obie te instytucje. Dochodząc jedynie stwierdzenia nieważności uchwały powód nie może skutecznie powoływać się okoliczności stanowiące podstawę do uchylenia uchwały. Podnoszone zaś kwestię sprzeczności z zasadami współzycia społecznego uchwały to nic innego jak sprzeczność z dobrymi obyczajami (do której odwołuje się przepis art. 422 k.s.h.). Kwestię nadmiernego zadłużenia można by też oceniać w aspekcie godzenia w interes spółki lub pokrzywdzenia akcjonariuszy, ale nie w kategoriach podstaw nieważności uchwały, której doszukiwać się można i należy jedynie w jej sprzeczności z prawem.

Sąd wskazał jedynie, iż zasadniczo bezsporne jest, iż pozwana takie zobowiązania ma (powołując przykładowe hipoteki), co ma znaczenia dla oceny legitymacji procesowej powoda. Jednakże tak w ustaleniach faktycznych, jak i w dalszych rozważaniach pominął dalsze okoliczności z tą sytuacją związane jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i skupił uwagę na zarzutach, które do ewentualnego stwierdzenia nieważności uchwały, mogły by mieć znaczenia.

W kwestii legitymacji procesowej powoda:

Swoje uprawnienie do zaskarżenia powyższej uchwały (legitymację czynną) S. wywodzi z art. 910² § 1 k.p.c., zgodnie z którym wierzyciel może z mocy zajęcia podejmować wszelkie działania, które są niezbędne do zachowania prawa (tzw. czynności zachowawcze).

Uprawnienie to potwierdza stanowisko wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 czerwca 2013 r. II CSK 588/12 zgodnie z którym, wierzyciel, który uzyskał zabezpieczenie przez zajęcie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, ma legitymację czynną do zaskarżenia uchwały organu tej spółki na podstawie art. 910² § 1 KPC, gdy jej skutki prawne lub ekonomiczne zagrażają możliwości zaspokojenia się przez niego z zajętych udziałów. (opubl. OSNC 2014 nr 3, poz. 29, str. 66, MoP 2014 nr 8, str. 414, www.sn.pl, Biul. SN 2013 nr 10, L.)

Abstrahując tu od kwestionowanego przez pozwaną faktu istnienia wierzytelności na mocy której powód uzyskał zabezpieczenie, stwierdzić trzeba, iż na potrzeby wykonywania uprawnień wynikających z cytowanego przepisu wystarczające jest uzyskania zabezpieczenia (poprzedzone wszakże co najmniej uprawdopodobnieniem istnienia zabezpieczanej wierzytelności) i ono jako takie - przy jednoczesnym stwierdzeniu, iż ustanowienie sporna uchwałą hipoteki wobec istnienia innych zobowiązań pozwanej może mieć wpływ na możliwości zaspokojenia się przez powódkę z zajętych udziałów - przesądza o istnieniu legitymacji czynnej powoda w niniejszej sprawie, bez konieczności badania czy faktycznie wierzytelność ta istnieje (co jest wszakże przedmiotem innego sporu sądowego).

Do rozważanie pozostaje, czy uchwała jest sprzeczna z ustawą. Strona powodowa sprzeczności tej upatruje w dwóch okolicznościach mających znaczenie dla ważności uchwały, a mianowicie w sposobie zwołania Zgromadzenia, a ściślej w treści ogłoszonego porządku obrad oraz w fakcie niedopuszczenia zarządcy zajętych akcji do udziału w zgromadzeniu.

Pierwszy z tych zarzutów rozważyć należy w dwóch aspektach. W ocenie strony powodowej zaskarżona uchwała nie była przewidziana porządkiem obrad (art. 404 § 1 k.s.h.), a porządek ten nie spełniał wymogu szczegółowości (art. 402 g 2 zdanie pierwsze k.s.h.).

Niesporne jest, że podstawą żądania stwierdzenia nieważności uchwały zgromadzenia wspólników mogą być tylko takie uchybienia formalne, które wywarły wpływ na treść uchwały. (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, L.)

Zarzut nie spełnienia wymogu szczegółowości przez porządek obrad oparty jest na tezie, iż nie wiadomo jakie konkretnie nieruchomości mają zostać obciążone hipoteką, jaka ma być kwota hipotek ani jakie konkretnie zobowiązania mają nimi zostać zabezpieczone nie jest uzasadniony.

Przepis art. 425 § 1 KSH ma przede wszystkim na względzie przypadki sprzeczności z ustawą treści uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy, jednakże zastosowanie tego przepisu nie ogranicza się do tych przypadków. Jego hipotezą są objęte także naruszenia przepisów ustawowych określających procedurę podejmowania uchwał, o ile miały one wpływ na treść podjętej uchwały.

Niewątpliwie więc uchybienie wymaganiom przewidzianym w art. 402 § 2 i art. 404 § 1 KSH należy zaliczyć do tego rodzaju naruszeń proceduralnych regulacji ustawowych, które zawsze są doniosłe z punktu widzenia treści podjętej uchwały.

(wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 19-09-2007, sygn. akt II CSK 165/07)

Jednakże wychodząc z założenia racjonalności ustawodawcy należy uznać, że nieprawidłowości o charakterze formalnym, mające miejsce przed odbyciem zgromadzenia, na etapie jego zwoływania, nie pociągają za sobą automatycznie sprzeczności uchwały walnego zgromadzenia z ustawą. Samo wadliwe zwołanie zgromadzenia lub podjęcie uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad nie stanowi wyłącznej przesłanki eliminacji jej z obrotu. Tego typu nieprawidłowości otwierają natomiast drogę do zaskarżania powziętych na nieprawidłowo zwołanym zgromadzeniu uchwał, tym którzy z tego powodu nie mogli uczestniczyć w podjęciu decyzji. Nie zmienia to jednak faktu, że osoby te muszą wykazać ustawowo określone przesłanki eliminacji tych uchwał z obrotu, a zatem wpływu naruszenia przepisów formalnych na treść uchwały. Oznacza to, że w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników (np. uchybienie w sposobie zawiadomienia, podjęcie w sposób wadliwy decyzji o zwołaniu zgromadzenia itp.), powód występując z żądaniem stwierdzenia nieważności podjętych na nim uchwał, zobowiązany jest wykazać, że uchwała w związku z zaistniałym uchybieniem proceduralnym narusza jednocześnie jakiś inny przepis ustawy, co czyni ją bezwzględnie nieważną.

Ewentualne mogące wchodzić w grę uchybienia postanowieniom statutu nie stanowią podstawy stwierdzenia nieważności, a innego powództwa. Wpływ na wynik głosowania wyraża się w uzasadnionym okolicznościami faktycznymi twierdzeniu, iż uchybienie formalne spowodowało lub mogło spowodować podjęcie uchwały o określonej treści. Podstawą stwierdzenia nieważności uchwały powinno być więc nie tylko wskazanie naruszenia prawa, ale również wykazanie wpływu tego uchybienia na podjęcie uchwały lub podjęcie uchwały o określonej treści. Ustalenie związku pomiędzy wadliwością formalną uchwały a jej treścią następuje więc *in concreto*, a nie *in abstracto*. (por tak samo wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - V Wydział Cywilny, z dnia 24 października 2012 r. V ACa 417/12, OSA 2013 nr 12, poz. 34, str. 56, OSA/Kat. 2013 nr 1, poz. 6, L.)

Trzeba mieć przy tym na uwadze, że oznaczenie według przepisów KSH szczegółowego porządku obrad zgromadzenia wspólników spółki z o.o. dopuszcza jego zwężenie sformułowanie i nie wymaga wskazywania brzmienia planowanych uchwał, sprzeciwia się jednak czynić to ogólnikowo oraz tak niedokładnie, że wprowadza wspólników w błąd. (por wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 14-05-2009, I CSK 406/08, Legalis nr 264436)

Piśmiennictwo trafnie wskazuje, że nie da się zbudować uniwersalnego określenia, co jest szczegółowym a co tylko ogólnym oznaczeniem porządku obrad. Nie da się też tego uczynić przez jakieś wyliczenie, nawet przykładowe lub „w szczególności”. To przecież zależy od rozpatrywanej kwestii, w każdym przypadku innej i wymagającej właściwych dla niej „szczeólów porządku obrad”. Nie chodzi też o przesłanie wspólnikom wraz z zaproszeniem na zgromadzenie treści wszystkich uchwał, które mogą być podjęte, bo często się ich jeszcze nie zna. Po to w znacznym stopniu zbiera się zgromadzenie wspólników, jako organ uchwałodawczy spółki z o.o., żeby ustalić treść tych uchwał. Tylko w przypadku zmiany umowy spółki z o.o. wymaga się podania istotnych elementów proponowanej treści zmian, nawet zatem nie dosłownie tej treści (art. 238 § 2 zd. 2 KSH), takie wymaganie dotyczy dopiero zmiany statutu spółki akcyjnej (art. 402 § 2 zd. 2 KSH). Jest to racjonalne rozwiązanie, zachowujące pewną „elastyczność” i dające możliwość procedowania wspólnikom uczestniczącym w zgromadzeniu. Musi się zachować właściwe proporcje między indywidualnym interesem każdego ze wspólników a spółką, w której zgromadzenie wspólników jest organem uchwałodawczym (art. 227 KSH). Jednak udział w zgromadzeniu wspólników jest ich prawem a nieobecność wspólnika może wynikać z różnych przyczyn i nie powinna rodzić dla niego obiektywnie nieprzewidywalnych,

negatywnych skutków. Dlatego ustawodawca słusznie sprzeciwia się możliwości podejmowania uchwał w sprawach, o których nieobecny wspólnik nie wiedział. Temu też służy wymaganie podania „szczegółowego” a nie ogólnego porządku obrad. Ma to przeciwdziałać także wszelkim manipulacjom, godzącym w korporacyjny stosunek spółki.

Jest zatem racja w stanowisku doktryny prawa, że porządek obrad zgromadzenia należy sformułować na tyle szczegółowo, na ile w danej sytuacji można to uczynić zgodnie z najlepszą wiedzą na dzień zwoływania tego zgromadzenia.

Z powyższego wynika, że oznaczenie porządku obrad zgromadzenia musi być na tyle dokładne, żeby było jasne, co będzie rzeczywistym przedmiotem obrad, żeby to umożliwiło realne przygotowanie się do dyskusji i do podjęcia ewentualnych uchwał.

Zasady uczciwości i lojalności uczestników obrotu gospodarczego wymagają, zwłaszcza wśród uczestników stosunku korporacyjnego, jakim jest spółka (art. 3 KSH), aby wszelkie uchwały były podejmowane w interesie spółki i wspólników, w każdym zaś razie bez pokrzywdzenia wspólnika, choćby w wyniku nienależytego poinformowania go o zamierzonych uchwałach i ich skutkach. W tym sensie porządek obrad powinien oznajmiać, że zamierzone uchwały zgromadzenia spowodują zmiany np. własnościowe w spółce, których wspólnicy mogli się nie spodziewać w zwykłym toku funkcjonowania tej spółki.

Oznaczenie szczegółowego porządku obrad zgromadzenia dopuszcza jego zwięzłe sformułowanie i nie wymaga wskazywania brzmienia planowanych uchwał, sprzeciwia się jedynie czynić to ogólnikowo oraz tak niedokładnie, że wprowadza wspólników w błąd, a zwłaszcza uniemożliwia albo ogranicza im rzeczywistą realizację uprawnień ustawowych lub umownych. (tak też SN w uzasadnieniu cytowanego już wyroku 14 maja 2009 r.)

Sytuacja taka nie zachodzi w konkretnej sprawie, w której oczywiście doskonale było wiadome, co będzie przedmiotem uchwały wskazanej w punkcie 5 porządku obrad, jako że ustanowienie spornej hipoteki nie zabezpieczało żadnego nowego długu, ale już istniejące zobowiązania i stanowiło jedynie dodatkowe, dalsze zabezpieczenie kredytu udzielonego już wcześniej, a co więcej podjęcie uchwały poprzedziły długie negocjacje, wycena nieruchomości i zgoda banku na ustanowienia hipoteki na tych właśnie nieruchomościach.

Z drugiej zaś strony powódka podnosi, iż zaskarżona uchwała nie była przewidziana porządkiem obrad (art. 404 § 1 k.s.h.),

Punkt 5 porządku obrad wskazywał bowiem na to, że przedmiotem obrad będzie ustanowienie hipoteki na nieruchomościach spółki, gdy tymczasem z treści zaskarżonej uchwały wynika, że zgodę wyrażono na ustanowienie hipoteki na zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki. Wynika to wprost z powołanej podstawy prawnej uchwały, którą stanowi art. 393 pkt 3 k.s.h., tj. przepis wymagający zgody walnego zgromadzenia akcjonariuszy na zbycie, wydzierżawienie lub obciążenie ograniczonym prawem rzeczowym przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części, oraz mający tożsamą treść art. 28 ust. ust. 1 pkt 3 statutu spółki (...) S.A. w brzmieniu obecnym.

Rozumowanie to jest w ocenie Sądu zbyt daleko idące i nie zostało poparte żadnym argumentem poza domniemaniem oparty na powołanej podstawie prawnej uchwały.

Jak już wyżej wskazano, to skarżący uchwałę winien wykazać istnienie przesłanek uzasadniających stwierdzenie jej nieważności. Jest to zresztą zgodne z ogólną zasadą ciężaru dowodu w prawie i procesie cywilnym.

Zdaniem Sądu, strona powodowa w żaden sposób nie wykazała, że przedmiotem hipoteki faktycznie było przedsiębiorstwo czy jego zorganizowana część. Pojęcie przedsiębiorstwa jest zdefiniowane ustawowo i w jego skład wchodzi nie tylko nieruchomości, ale też ruchomości, wszelkiego rodzaju prawa i obowiązki majątkowe, koncesje, patenty, księgi by wymienić tylko niektóre składniki. Powódka w żadnym miejscu ani żadnym dowodem nie potwierdziła aby rzeczona hipoteka miała obciążać cokolwiek poza samymi nieruchomościami, ani nie wskazała czy nieruchomości te można by ewentualnie potraktować jako zorganizowaną część przedsiębiorstwa. Okoliczności

tej nadto wprost zaprzeczył świadek J., który dodatkowo wskazał, że to właśnie wskazane nieruchomości jako takie były przedmiotem wyceny przeprowadzonej przez bank i poprzedzającej wyrażenie zgodny na takie konkretne zabezpieczenie jego wierzytelności.

W tej sytuacji jedyny ustalony w sprawie fakt powołania się w uchwale na treść art. 393 pkt 3 k.s.h. jest zbyt słabym argumentem aby opierać na nim domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), co do tego, iż faktycznym przedmiotem hipoteki było przedsiębiorstwo (jego zorganizowana część), a nie nieruchomości jako takie.

Tak więc o ile zgodzić się należy z tezą, że podjęcie uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad nie jest naruszeniem reguł proceduralnych, lecz jest zachowaniem jednoznacznie sprzecznym z ustawową normą imperatywną wyrażoną w art. 404 § 1 k.s.h. i przewidującą zakaz powzięcia w takiej sytuacji uchwały, o ile w stanie faktycznym sprawy nie wystąpiły ustawowe przesłanki uchylenia tego zakazu (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 lutego 2013 r., II CSK 300/12, opubl. (...); Glosa 2014/1/7., OSNC 2013 nr 7-8, poz. 98, str. 117, Biuletyn SN - IC 2013 nr 7-8, Glosa 2014 nr 1, str. 7, Biul. SN 2013 nr 3, MoP-dod. 2014 nr 1, str. 21, (...) 2013 nr 3, str. 50, MoP 2013 nr 18, str. 982, www.sn.pl, L.) to sytuacja taka nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Skoro zaś porządek obrad został sformułowany w stopniu wystarczająco szczegółowym i pozwalającym ustalić akcjonariuszom co będzie przedmiotem uchwały, a uchwały brak jest dowodów, iż faktycznie nie dotyczyła hipoteki na nieruchomościach to pierwszy z zarzutów strony powodowej nie stanowi uzasadnienia dla stwierdzenia jej nieważności.

Co do drugiego z zarzutów, a mianowicie uniemożliwienia zarządcy wzięcia udziału w zgromadzeniu, zgodzić się należy, iż faktycznie nie dopuszczenie zarządcy zajętych akcji, adwokata J. G. nie miało podstawy prawnej. Argumenty o niezłożeniu akcji do spółki uznać należy za czysto formalne, zbyt rygorystyczne i pryncypialne. Skoro bowiem zarządca został ustanowiony na mocy z dnia 26 września 2013 roku, to możliwości takiej faktycznie nie miał. Tym bardziej, iż – jak doskonale było wiadomo zarządowi pozwanej spółki – nie byłoby to możliwe nawet wcześniej albowiem akcje te zostały zajęte przez komornika sądowego, a komornik nie jest uprawniony do ich wydania póki trwa zajęcie.

Jeszcze pod rządem przepisów KH podkreślano w piśmiennictwie, że spreczność uchwały z ustawą obejmuje nie tylko konfrontację merytorycznej zawartości uchwały (naruszenie prawa materialnego), ale odnosi się także do naruszeń na etapie podejmowania uchwały (naruszenie prawa formalnego), a te ostatnie mogły być podstawą uwzględnienia powództwa o jej unieważnienie, jeżeli mogły mieć wpływ na jej treść. Także i w orzecznictwie przyjmowano wówczas, że unieważnienie uchwały podjętej z naruszeniem wymogów proceduralnych mogło nastąpić tylko wtedy, gdy zostało wykazane, że naruszenie to miało wpływ na jej treść (wyrok SN z dnia 8 grudnia 1998 r. I CKN 243/98, OSNC 1999/6/116).

Stanowisko to Sąd Najwyższy powtarza konsekwentnie w licznych innych orzeczeniach, wskazując np., iż „artykuł 425 § 1 KSH stosuje się także do uchwał podjętych z naruszeniem ustawowych wymagań proceduralnych, jeżeli naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na treść uchwał” (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 163/07, OSNC 2008 nr 9, poz. 104, str. 82, Biul. SN 2007 nr 12, Pr.Sp. 2008 nr 11, str. 59, L.) czy „na gruncie art. 425 KSH podstawą do żądania stwierdzenia nieważności uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy mogą być także uchybienia formalne zaistniałe przed podjęciem uchwał i które wywarły wpływ na ich treść.” (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 16 marca 2005 r., III CK 477/04,)Wokanda 2005 nr 8, str. 15, L.)

Mając w pamięci te poglądy, wskazać należy, iż za sporną uchwałą oddano głosów 14 926 015 co stanowi 77,74% wszystkich głosów. W tej sytuacji, nawet gdyby zarządca akcji, uprawniony do reprezentowania 191 981 akcji (i takiej samej ilości głosów – co stanowi 1 % ogólnej ich liczby), został dopuszczony do udziału w zgromadzeniu i głosowałby przeciwko uchwale to i tak zostałaby ona przyjęta większością głosów.

Reasumując więc, chociaż niedopuszczenie zarządcy akcji zajętych na rzecz powódki stanowiło uchybienie ustawowych wymagań proceduralnych, to naruszenie to nie miało istotnego wpływu na treść uchwał. Takie zaś naruszenie samo w sobie nie może stanowić podstawy do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały.

Wobec powyższego powództwo jako nie znajdujące podstawy prawnej zostało oddalone.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosując przewidzianą w art. 98 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i wobec oddalenia powództwa zasądził ich zwrot od powoda na rzecz pozwanego w całości. Koszty postępowania stanowiły: opłata skarbową od pełnomocnictwa radcy prawnego w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika strony. Wynagrodzenie to – zgodnie z § 10 ust 1 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, z późn. zm.), wyniosło 360 złotych.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o zasądzenie od powoda kwoty do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Oparty był on na treści art. 423 k.s.h. § 2 który przewiduje taką możliwość w przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia.

Jak bowiem trafnie podniosła strona powodowa w doktrynie przyjmuję się, iż „pod względem prawnym powództwo jest oczywiście bezzasadne, jeżeli dla każdego prawnika, bez głębszej analizy, jest jasne, że nie może ono zostać uwzględnione.” (J. Szwaja [w].: S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja: Kodeks spółek handlowych. Tom 111. Komentarz do artykułów 301-458. 2 wydanie. Warszawa 2008, strona 1314). W niniejszej sprawie zachodziły zaś okoliczności pozwalające na stwierdzenie, że strona powodowa mogła upatrywać słuszności swoich argumentów dla zasadności powództwa, a jego oddalenie wymagało wszechstronnego ich rozpatrzenia co wyklucza przyjęcia tezy o oczywistej bezzasadności powództwa.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda 2015-01-02